



Tuleoht looduses ja ennetustöö Päästeameti vaates

Tuuli Taavet

Päästeameti ennetustöö osakonna ohutusteadlikkuse ekspert

Päästeameti ülesanded

Päästeametis me päästame elusid, ennetame õnnetusi ja korraldame elanikkonnakaitset.

Ohtude ennetamine sh inimeste elu, tervist, vara ning keskkonda ohustavate päästesündmuste ennetamine on väga oluline

Täpselt sel põhjusel on tarvis ennetada ka ulatuslikke metsa- ja maastikutulekahjusid, mis

- võivad soodsatel tingimustel kiiresti levida ja ohustada inimeste kodusid ja elusid
- hävitada metsi, taimi, loomi, loomade elupaiku
- tekitavad palju suitsu ja kahjulikke gaase, mis halvendavad õhukvaliteeti ja võivad põhjustada terviseprobleeme, eriti lastel, eakatel jt
- majanduslik kahju



Metsa- ja maastikutulekahjud numbrites

Periood	2022	2023	2024	2025	2026*
märts	38	9	58	96	180
aprill	235	332	76	161	284
mai	169	190	181	34	119
juuni	55	209	35	15	
juuli	35	46	25	26	
august	72	37	15	9	
september	43	18	15	8	
Kokku	647	841	405	349	583

* 2026.a andmed on seisuga 29.05.26



Statistika – metsa- ja maastikutulekahjude ulatus

Summaarne põlemispindala					
Periood	2022	2023	2024	2025	2026
märts	12,8	0,7	14,7	35,0	88,0
aprill	172,2	169,0	57,0	126,7	147,0
mai	77,7	154,2	71,7	6,4	98,0
juuni	7,4	105,0	4,8	0,1	
juuli	4,8	38,2	6,0	2,1	
august	45,0	9,2	2,5	0,2	
sept	3,9	14,5	2,7	2,8	
Kokku	323,7	490,8	159,4	173,4	333,0

2 ha ja suurema põlemispindalaga sündmuste arv					
Periood	2022	2023	2024	2025	2026
märts	1	0	3	6	17
aprill	29	29	4	16	21
mai	14	14	15	0	11
juuni	1	14	2	0	
juuli	1	5	2	0	
august	9	2	1	0	
sept	1	3	1	1	
Kokku	56	67	28	23	49



Metsa- ja maastikutulekahjude põhjused – ilmastik ja põlevmaterjal

Metsade ja maastike tuleohtlikkus sõltub mitmest tegurist, millest üks olulisemaid on ilmastik

Tuleohtu suurendavad ja soodustavad:

- kõrge õhutemperatuur
- vähene vihm
- tugev tuul
- pikk kuivaperioodid

Teine oluline tegur on põlevmaterjali hulk ja tüüp.

Suurem tuleoht esineb piirkondades, kus asuvad okaspuumetsad ning kus metsaalune on kaetud langenud puude ja ohtra risumaterjaliga

Tule suhtes tundlikumad on ka turbaalad, põllu- ja rohumaad (kevadine kulu)

Põleng võib tekkida looduslikel põhjustel, ent enamjaolt saavad taolised tulekahjud alguse ikkagi **hooletust inimtegevusest**



Metsa- ja maastikutulekahjude põhjused - inimtegevus

Sündmuste peamiseks põhjuseks ongi tihti ohtlik inimtegevus - nt hooletu lõkke tegemine, kulu põletamine, laste huligaansus, mootorsõidukitega kuivadel aladel sõitmine, suitsukonide maha loopimine jne, mille risk realiseerub soodsate ilmastikuolude korral

Lõkke tegemise levinumad vead:

- lõket tehakse tugeva tuulega
- lõke jäetakse järelevalveta
- lõkke juures puuduvad esmased kustutusvahendid (nt vesi, liiv jne)
- lõkke tegemisel ei arvestata ohutu kaugusega hoonetele ja põlevmaterjalidele (min 8m)
- lõkke ümbrus jäetakse põlevmaterjalist puhastamata ja lõke on piiritlemata

Ca 50% metsa- ja maastikutulekahjude puhul jääb tekkepõhjus siiski ka teadmata



Kus põleb?

- Metsa- ja maastikutulekahjude arv on oluliselt mõjutatud inimtegevusest
- Suurem osa metsa- ja maastikutulekahjustest toimub peamiselt Harjumaa, Ida-Virumaa, Pärnumaa ja Tartumaa piirkondades
- Mõningad tulekahjusündmused toimuvad turbaaladel, kuid ka nende puhul on märkimisväärne osa koondunud tiheasustatud alade ümbrusesse
- RMK lõkkekohtades tuleb tulekahjusid ette pigem väga harva, kuna RMK on panustanud sellesse, et lõkkekohad oleksid loodud võimalikult turvalistena, st lõkkekoht on kivide või metalliga ümbritsetud, lõkkekoha ümbrus on põlevmaterjalidest puhastatud, kehtestatud on kindlad reeglid, kuidas ja millal tuld teha jne



Kus põleb?

**Kohalike omavalitsuste lõikes on tulemused aasta-aastalt üsna sarnased.
Kõige enam on metsa- ja maatikutulekahjusid:**

Harjumaa -> Tallinn -> Lasnamäe, Pirita, Põhja-Tallinn

Ida-Virumaa -> Kohtla-Järve -> Ahtme ja Järve linnaosad

Ida-Virumaa -> Narva-Jõesuu -> Perjatsi ja Vaivara külad

Ida-Virumaa -> Toila vald -> Konju ja Peeri külad

Tartumaa -> Tartu linn

Tartumaa -> Elva ja Tartu vallad

Pärnumaa -> Pärnu linn



Operatiivennetus (OPE)

Ennetustegevus, mille eesmärgiks on vähendada ulatuslike metsa- ja maastikutulekahjude arvu, hoida ära inim- ja varakahjudega metsa- ja maastikutulekahjusid ning hoida keskkonnale tekkinud kahju minimaalne.

Läbi OPE-de tõstetakse inimeste teadlikkust, nõustatakse, kuidas ohutult looduses tuld teha ning õpitakse tundma komando väljasõidupiirkondade maastike eripärasid jmt

Eeldus rakendamiseks:

- kevadel suurenenud kulupõlengute arv ning soojad ja sajuta nädalavahetused (nt aiatööde aeg)
- erinevad pühad ja aktsioonid, millal tehakse lõkkeid, nt volbriöö, kevadpüha jt
- Pää on määranud tuleohtliku aja, piirkonna ja piirangud

Paralleelselt tehakse ka Pää poolt rohkelt kommunikatsioonitegevusi – nt avaldatakse pressiteateid ja sotsiaalmeedia postitused ohutust tule tegemisest looduses, tuletades meelde ka kulu- ning roostiku põletamise keeldu jne



Uus tuleohukaart

Eestis hakati metsade ja maastike tuleohtlikkust hindama ja tuleohu indeksit arvutama juba 1950. aastal Nesterovi meetodi järgi.

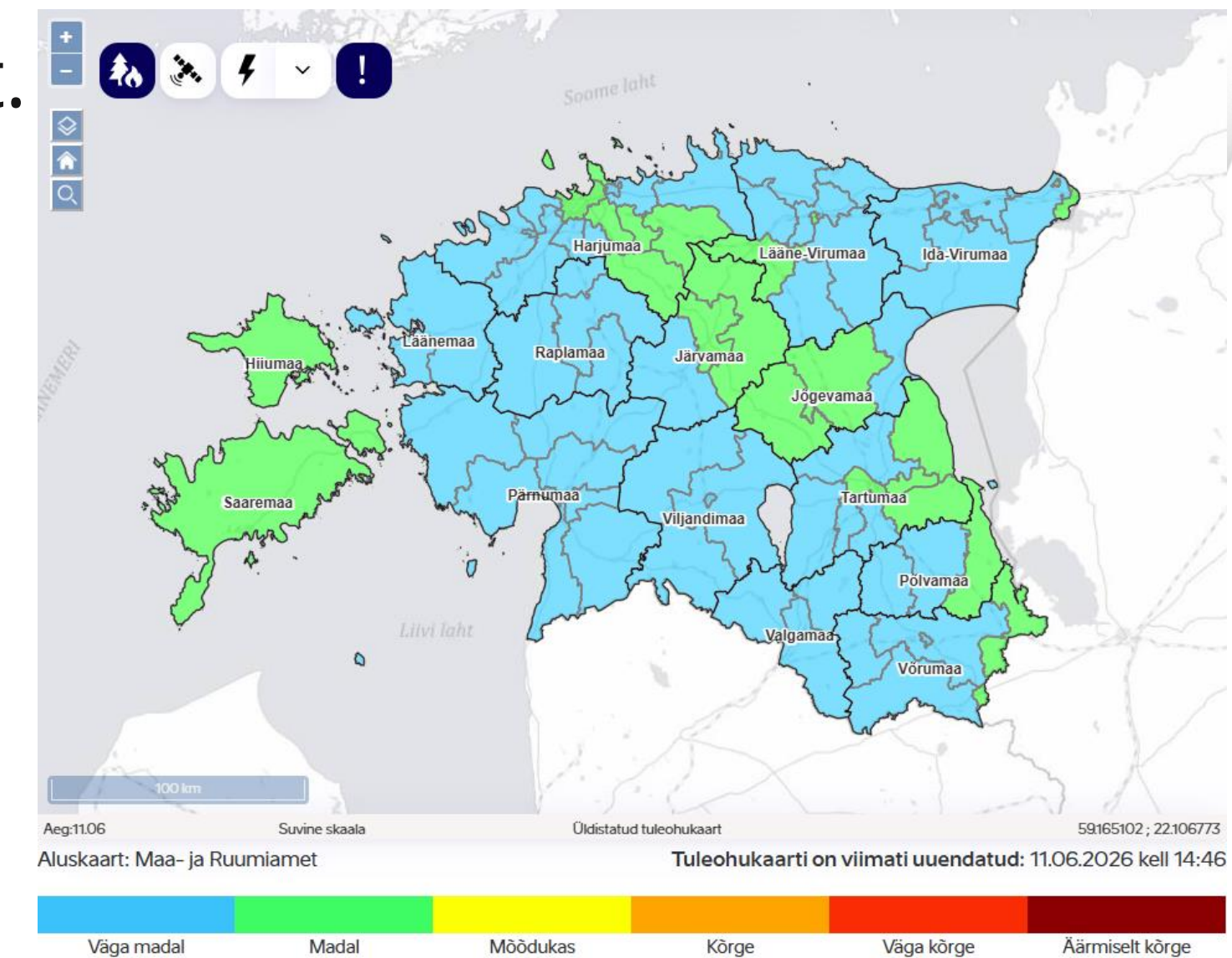
Alates 2025.aastast kasutatakse Eestis uut tuleohukaarti, mille aluseks on Kanada FWI (Fire Weather Index) meetod.

Uue tuleohukaardi rakenduses on nii üldistatud kui detailne tuleohukaart. Info on jagatud omavalitsuste kaupa, kus kuvatakse ohuklass. Ohuklassid on aluseks tuleohuga seotud hoiatuste ja piirangute koostamisel.

Kaarti suurendades, avaneb detailsem pilt, mis näitab tuleohtu iga ruutkilomeetrise võrguruudu kohta. Olemas on ka kolme päeva prognoos, hooaja arhiiv ja sünoptiku poolt koostatav tekst, mis annab hinnangu olukorrale.

Oluline uuendus on Päästeameti poolt edastatav info piirangute kohta.

Tuleohuklasse on Kanada FWI puhul kuus - väga madal (I), madal (II), mõõdukas (III), kõrge (IV), väga kõrge (V), äärmiselt kõrge (VI)



Tuleohtlik aeg

Päästeamet määrab tuleohtliku **aja** ja **piirkonna** võttes arvesse tuleohukaardi andmeid, päästesündmusi ja lähiaja ilmastikuproгноosi

Eesmärk: ennetada ulatuslikke metsa- ja maastikutulekahjusid ning seeläbi tagada jätkusuutlik Päästeameti reageerimisvõimekus, hoida ära kahju inimeste elule, tervisele, varale ning keskkonnale

Tegemist on haldusaktiga, mis peab olema kaalutletud, otstarbekas, proportsionaalne, põhjendatud

PäA peadirektori või päästekeskuse juhi korraldusega nimetatakse tuleohtlikud tegevused, mida tuleohtlikul ajal tuleohtlikus piirkonnas keelatakse.

Piiranguid saab kehtestada metsas ja maastikel, kuid üldjuhul ei rakendata neid õuemaadel ja hoonete hooldatud lähiümbruses, kus maastikutulekahju risk on väiksem

Keelata saab:

- lõkke tegemist
- grillseadme kasutamist
- suitsetamist metsas ja maastikul
- muud tegevust, mis võib põhjustada tulekahju (nt mootorsõidukiga sõitmist)
- viibimist metsas

Järelevalve

Reaalne tuleoht
looduses

+

Metsa- ja
maastikutulekahjude
arv

+

Ilmaprognoos



Tänan!

tuuli.taavet@paasteamet.ee



Riigiinfo telefon 24 h -**1247**